

150. löggjafarþing 2019–2020.

Þingskjal x — x. mál.

Stjórnarfrumvarp.

Frumvarp til laga

Um um breytingu á lögum nr. 40/2013 um endurnýjanlegt eldsneyti í samgöngum á landi (skýrsluskil o.fl.).

Frá ferðamála-, iðnaðar- og nýsköpunarráðherra.

1. gr.

Tvöfalt vægi eldsneytis og upplýsingar á sölustað.

Eftirfarandi breytingar verða á 3. gr. laganna:

a. 2. mgr. verður svohljóðandi:

Ráðherra skal í reglugerð kveða á um endurnýjanlegt eldsneyti sem telja megi tvöfalt á við sama magn annars endurnýjanlegs eldsneytis, til að uppfylla skilyrði 1. mgr.

b. 5. mgr. fellur brott.

2. gr.

Tímafrestir.

Eftirfarandi breytingar verða á 5. gr. laganna:

a. Í stað orðanna „mánuði“ í 2. málsl. 1. mgr. kemur: þremur mánuðum.

b. Í stað orðanna „þremur mánuðum“ í 2. mgr. kemur: fimm mánuðum.

3. gr.

Gildistaka.

Lög þessi öðlast þegar gildi.

Greinargerð.

1. Inngangur.

Í frumvarpi þessu eru lagðar til nokkrar breytingar á lögum nr. 40/2013, um endurnýjanlegt eldsneyti í samgöngum á landi. Breytingarnar má rekja til innleiðingar á tilskipun Evrópuþingsins og ráðsins 2015/1513/ESB, frá 9. september 2015, sem breytir tilskipun 98/70/EB um gæði bensíns og díseldsneytis og tilskipun 2009/28/EB um að auka notkun orku frá endurnýjanlegum orkugjöfum.

Frumvarpið var samið í atvinnuvega- og nýsköpunarráðuneytinu að höfðu samráði við umhverfis- og auðlindaráðuneytið og Orkustofnun. Áform um lagasetninguna voru sett í Samráðsgátt.

2. Tilefni og nauðsyn lagasetningar.

Megintilefni frumvarpsins er innleiðing á tilskipun Evrópuþingsins og ráðsins 2015/1513/ESB, frá 9. september 2015, sem breytir tilskipun 98/70/EB um gæði bensíns og dísileldsneytis og tilskipun 2009/28/EB um að auka notkun orku frá endurnýjanlegum orkugjöfum. Tilskipunin var tekin upp í EES-samninginn með ákvörðun sameiginlegu EES-nefndarinnar nr. 74/2019 frá 29. mars 2019. Ákvörðunin var tekin með stjórnskipulegum fyrirvara af hálfu Íslands.

Tilskipun 2009/28/EB var innleidd með lögum nr. 40/2013 um endurnýjanlegt eldsneyti í samgöngum á landi og reglugerð nr. 870/2013 um söfnun gagna um framleiðslu, innflutning, geymslu og sölu á eldsneyti og eftirlit með orkuhlutdeild endurnýjanlegs eldsneytis í heildarsölu til samgangna á landi. 17.-21. gr. tilskipunarinnar voru innleiddar með lögum nr. 40/2013 og reglugerð nr. 750/2013 um viðmiðanir í sjálfbærri lífeldsneytisframleiðslu, sem eru á forræði umhverfis- og auðlindaráðuneytisins.

Þau ákvæði tilskipunar 2015/1513/ESB sem fela í sér breytingar á tilskipun 98/70/EB verða innleidd með nýrri reglugerð um gæði bensíns og dísileldsneytis sem mun koma í stað núgildandi reglugerðar sama heitis, nr. 560/2007. Lagastoð er að finna í 13. tölul. 1. mgr. 11. efnalaga nr. 61/2013.

Ákvæði 21. gr. tilskipunar 2009/28/EB er felld brott með tilskipun (ESB) 2015/1513 og krefst það breytingar á lögum nr. 40/2013 um endurnýjanlegt eldsneyti í samgöngum á landi. Nánar tiltekið er þar um að ræða 2. og 5. mgr. 3. gr. laganna og eru með frumvarpi þessu lagðar til breytingar á þeim ákvæðum til samræmis við 21. gr. tilskipunarinnar.

Gert er ráð fyrir að önnur ákvæði tilskipunar (ESB) 2015/1513, sem fela í sér breytingar á ákvæðum 17.-19. gr. tilskipunar 2009/28/EB og nýjum viðauka IX, verði innleidd með nýrri reglugerð.

3. Meginefni frumvarpsins.

3.1 Tilgreining endurnýjanlegs eldsneytis sem telja megí tvöfalt.

Í 2. mgr. 5. gr. núgildandi laga nr. 40/2013 kemur fram að endurnýjanlegt eldsneyti sem unnið er úr lífrænum eða ólífrænum úrgangsefnum sem ekki er unnt að nýta til manneldis eða sem dýrafóður, svo sem úr lífrænum úrgangi, húsasorpi í föstu formi, sellulósa og lignósellulósa, megí telja tvöfalt á við sama magn annars endurnýjanlegs eldsneytis, til að uppfylla skilyrði 1. mgr. Skilyrði 1. mgr. 5. gr. lúta að því að tryggja skal að minnst 5,0% af heildarorkugildi eldsneytis til notkunar í samgöngum á landi á ári sé endurnýjanlegt eldsneyti. Aðeins eldsneyti sem uppfyllir nánari ákvæði 4. gr. laganna má nota til að uppfylla þetta skilyrði.

Samkvæmt frumvarpinu er lagt til að felld verði niður ákvæði 2. mgr. 5. gr. laganna. Í staðinn er lagt til það fyrirkomulag að ráðherra skuli í reglugerð kveða á um hvaða tegundir endurnýjanlegs eldsneytis megí telja tvöfalt á við sama magn annars endurnýjanlegs eldsneytis, til að uppfylla skilyrði 1. mgr. Í þeirri reglugerð verður settur fram listi yfir það eldsneyti sem má telja tvöfalt til uppfyllingar skilyrða 1. mgr. Sá listi verður samhljóða nýjum viðauka IX tilskipunar 2009/28/ESB sem bætist við með gildistöku tilskipunar 2015/1513/ESB. Ástæður þessarar breytingar er að nauðsynlegt var talið að skilgreina með skýrari hætti hvaða eldsneytistegundir teljist hafa tvöfalt vægi í framlagi til markmiðs laganna. Í ljósi tækniþróunar hefur á undanförunum árum fjölbreyttara úrval endurnýjanlegs eldsneytis komið á markað sem nýtist í fleiri ökutækjum en áður og er lagabreytingin því liður í því að skýra betur hvaða eldsneyti megí telja tvöfalt til að uppfylla skilyrði 1. mgr. 5. gr. laganna.

3.2 Niðurfelling skyldu söluaðili eldsneytis um að tilgreina á sölustað ef hlutfall endurnýjanlegs eldsneytis er meira en 10%.

Með frumvarpinu er lagt til að felld verði niður sú krafa sem kemur fram í 5. mgr. 3. gr. laganna að ef hlutfall endurnýjanlegs eldsneytis sé meira en 10% af rúmmáli eldsneytisblöndu skuli slíkt vera tilgreint með skýrum hætti á sölustað.

Þetta er í samræmi við niðurfellingu samsvarandi ákvæðis í tilskipun 2009/28/ESB með gildistöku tilskipunar 2015/1513/ESB. Almenn upplýsingaákvæði um verð- og eldsneytismerkingar á sölustað er að finna í gr. 7 í tilskipun 2014/94/ESB sem innleidd verður hér með breytingum á reglu 385/2007 um verðmerkingar á bifreiðaeldsneyti sem hefur stoð í lögum nr. 57/2005 um eftirlit með viðskiptaháttum og markaðssetningu. Nýr staðall hefur verið gefinn út „ÍST EN 16942:2016 Eldsneyti - Tilgreining á samhæfi - Myndræn framsetning upplýsinga fyrir neytendur“. Í staðlinum eru þrír merkingarflokkar, eftir því hvort um sé að ræða íblöndun í bensín, dísil eða um sé að ræða gös (metan, vetni ofl.)

3.3 Tímafrestrir söluaðila og Orkustofnunar vegna skýrslugjafar.

Með frumvarpinu er lagt til að tímafrestur söluaðila eldsneytis til að gera Orkustofnun endanlega grein fyrir magni og hlutfalli alls endurnýjanlegs eldsneytis, sem þeir selja til samgangna á landi á almanaksári, verði lengdur um tvo mánuði. Þ.e. verði þrír mánuðir í stað eins mánaðar. Ástæður þess eru að reynslan af skýrsluskilum undanfarinna ára er sú að tímafresturinn er of skammur og gögn því ekki alltaf tiltæk þegar kallað hefur verið eftir þeim.

Með frumvarpinu er jafnframt lagt til tímafrestur Orkustofnunar til að gefa út yfirlit um heildarsölu eldsneytis og notkun endurnýjanlegs eldsneytis verði lengdur um tvo mánuði. Þ.e. verði fimm mánuðir í stað þriggja. Ástæður þess eru að veita Orkustofnun rýmri frest í ljósi lengri tímafrests söluaðila eldsneytis samanber framangreint.

4. Samræmi við stjórnarskrá og alþjóðlegar skuldbindingar.

Frumvarpið er í samræmi við stjórnarskrá og alþjóðlegar skuldbindingar og snýr að innleiðingu gerða sem búið er að taka upp í samninginn um evrópska efnahagssvæði, samanber framangreint.

5. Samráð.

Við undirbúning og vinnslu frumvarpsins var haft samráð við umhverfis- og auðlindaráðuneytið og Orkustofnun. Jafnframt var frumvarpið sett á samráðsgátt stjórnvalda til umsagnar.

6. Mat á áhrifum.

Frumvarpið felur í sér tæknilegar breytingar og útfærslur sem ekki hafa bein áhrif á einstaklinga og er því ekki litið svo á að frumvarpið hafi áhrif á sjónarmið varðandi kynjaskiptingu.

Ekki er gert ráð fyrir að frumvarpið hafi teljandi áhrif á atvinnulíf eða fyrirtæki.

Verði ákvæði frumvarpsins óbreytt að lögum er ekki gert ráð fyrir að það hafi nein fjárhagsleg áhrif á ríkissjóð og hefur það því ekki áhrif á útgjaldaramma þessa málaflokks atvinnuvega- og nýsköpunarráðuneytisins í fimm ára fjármálaáætlun eða í fjárlögum. Að öðru leyti er ekki gert ráð fyrir öðrum áhrifum verði ákvæði þessa frumvarps að lögum.

Um einstakar greinar frumvarpsins.

Um 1. gr.

Um a-lið

Með greininni er lagt til að felld verði niður ákvæði um að endurnýjanlegt eldsneyti sem unnið er úr lífrænum eða ólífrænum úrgangsefnum sem ekki er unnt að nýta til manneldis eða sem dýrafóður svo sem úr lífrænum úrgangi, húsasorpi í föstu formi, sellulósa og lignósellulósa, megi telja tvöfalt á við sama magn annars endurnýjanlegs eldsneytis, til að uppfylla skilyrði 1. mgr. Í staðinn er sett reglugerðarheimild þar sem settur verður fram listi yfir það eldsneyti sem má telja tvöfalt til uppfyllingar skilyrða 1. mgr. Sá listi verður samhljóða nýjum viðauka IX tilskipunar 2009/28/ESB sem bætist við með gildistöku tilskipunar 2015/1513/ESB.

Um b-lið

Með greininni er lagt til að felld verði niður sú krafa að söluaðili eldsneytis skuli tilgreina með skýrum hætti á sölustað ef hlutfall endurnýjanlegs eldsneytis er meira en 10% af rúmmáli eldsneytisblöndu. Þetta er í samræmi við niðurfellingu samsvarandi ákvæðis í tilskipun 2009/28/ESB með gildistöku tilskipunar 2015/1513/ESB.

Um 2. gr.

Um a-lið

Greinin felur í sér að tímafrestur söluaðila eldsneytis til að gera Orkustofnun endanlega grein fyrir magni og hlutfalli alls endurnýjanlegs eldsneytis sem þeir selja til samgangna á landi á almanaksári er lengdur um tvo mánuði.

Um b-lið

Greinin felur í sér að tímafrestur Orkustofnunar til að gefa út yfirlit um heildarsölu eldsneytis og notkun endurnýjanlegs eldsneytis er lengdur um tvo mánuði.

Um 3. gr.

Lagt er til að lögin öðlist þegar gildi.